

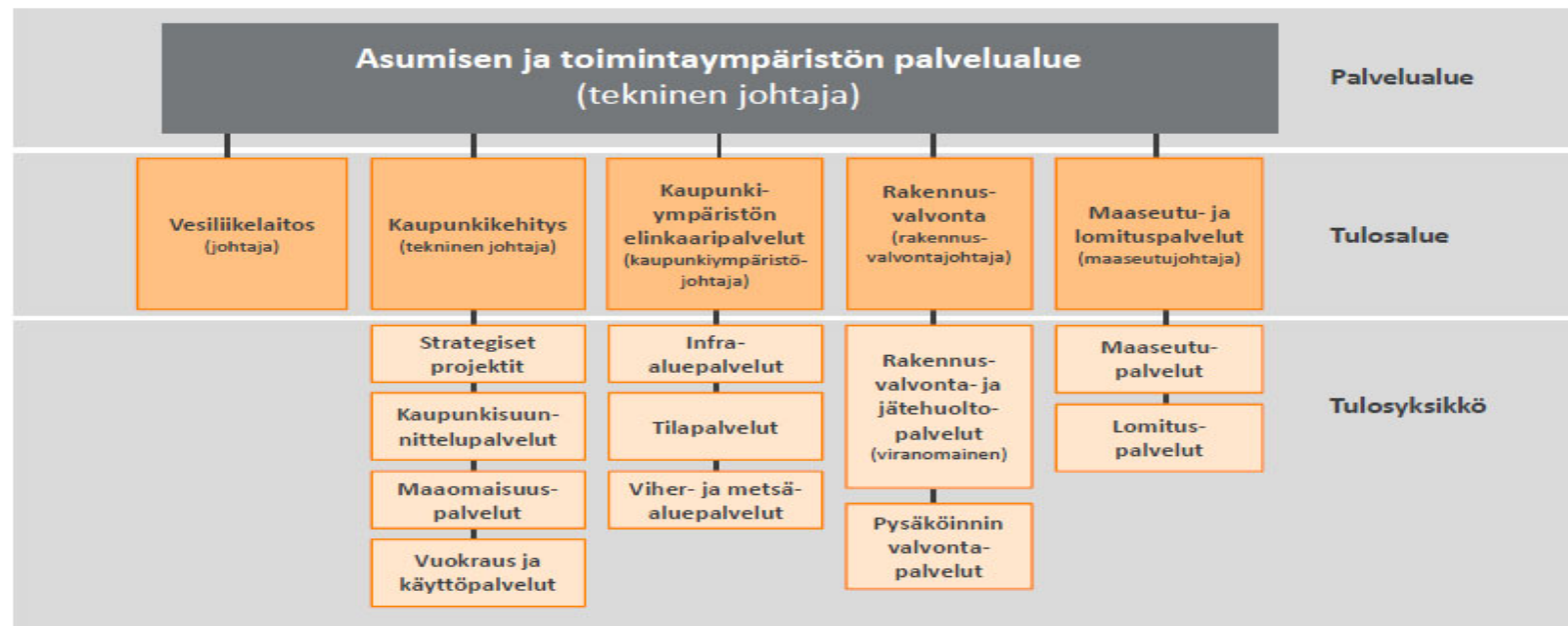
MIKKELI

ASUMISEN JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2020

Organisaatio 1.1.2018 alkaen

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue

MIKKELIN KAUPUNKI

TA 2020 rakenne

50 Kaupunkiympäristölautakunta				
500 Lautakunta ja jaostot				
500 Lautakunta ja jaostot				
5000 Lautakunta ja jaostot				
5000 Lautakunta ja jaostot				
		5001	Kaupunkiympäristölautakunta	
		5002	Lupa- ja valvontajaosto	
510 Kaupunkikehitys				
510 Johtaminen				
5100 Johtaminen				
5100 Johtaminen				
		5100	Hallinto ja yhteiset kustannukset	
520 Strategiset projektit				
5200 Strategiset projektit				
5200 Strategiset projektit				
		5200	Projektien hallinto	
		5201	Strategiset projektit	K4
		5202	Maankäyttö	Proj
5300 Lentoasema				
5300 Lentoasema				
		5300	Lennonvarmistuspalvelut	
5400 Kytineuvo ja joukkoliikenne				
5400 Hallinto/Kytineuvo ja joukkol				
5400 Kytineuvon hallinto ja yht. kust.				
5400 Kytineuvon hallinto ja yht. kust.				
5410 Joukkoliikenne				
		5410	Joukkoliikenteen hallinto	
		5411	Kutsutaksitoiminta	
		5412	Aikatauluinformaatio	
		5413	Waltti	
5420 Kytineuvokuljetukset				
5420 Kytineuvokuljetukset				
		5420	Koulukuljetukset	
		5421	Sote-kuljetukset	
550 Maaomaisuuspalvelut				
5500 Maaomaisuuspalvelut				
5500 Maaomaisuuspalvelut				
		5500	Maaom.hallinto ja yhteiset kustannukset	
		5501	Kaupunkimittaus	
		5502	Paikkatietopalvelut	
		5503	Kiinteistöt	
		5504	Maaomaisuuden hallinta	
560 Kaupunkisuunnittelupalvelut				
5600 Kaupunkisuunnittelupalvelut				
5600 Kaupunkisuunnittelupalvelut				
		5600	Kaup.suunn.hallinto ja yhteiset kustannukset	
		5601	Yleiskaavoitus	
		5602	Asemakaavoitus	
		5603	Muut palvelut	
570 Vuokraus- ja käyttöpalvelut				
5700 Vuokraus- ja käyttöpalvelut				
5700 Vuokraus- ja käyttöpalvelut				
		5701	Vuokraus	
		5702	Torit	
		5703	Asuntoasiat	
580 Kaupunkiympäristön elinkaaripa				
580 Infra-aluepalvelut				
5800 Hallinto ja yhteiset kustannukset				
5800 Hallinto ja yhteiset kustannukset				

		5800	Infrahallinto ja yhteiset kustannukset	
5810	Satamat			
	5810 Satamat	5810	Satamat	
5820	Suunnittelu			
	5820 Suunnittelu	5820	Katujen suunnittelu	
		5821	Muu suunnittelu	
		5822	Liikennesuunnittelu	
5830	Rakennuttaminen			
	5830 Rakennuttaminen	5830	Kunnallistekniikan rakennuttaminen (kadut)	
		5831	Muu rakennuttaminen	
5840	Liikenneväylät			
	5840 Liikenneväylät	5840	Liikenneväylien ylläpito	
		5841	Kesähoito	
		5842	Talvihoito	
		5843	Puhtaanapito	
		5844	Ulkovalaistus	
		5845	Päällysteiden kunnossapito	
		5846	Liikenneväylien viheralueet	
		5847	Liikenteen ohjauslaitteet	
		5848	Muu kunnossapito	
		5849	Erillistehtävät	
		5850	Torit, ylläpito	
5880	Ympäristövastuut			
	5880 Ympäristövastuut	5880	Ymp.vastuut hallinto	
		5881	Ympäristön kunnostus	
5890	Tietoimi ja vesiosuuskunnat			
	5890 Tietoimi ja vesiosuuskunnat	5890	Tietoimi	
590	Tilapalvelut			
5900	Tilapalveluhallinto ja talou			
	5900 Tilapalveluhallinto ja talou	5900	Tilapalv hallinto ja yhteiset	
5910	Tilahankkeet			
	5910 Tilahankkeet	5911	Suunnittelu, tilahankkeet	
5920	Kiinteistöjen ylläpito			
	5920 Kiinteistöjen ylläpidon hallin	5920	Kiint.ylläp hallinto	
	5925 Ulkoal. hoito ja kp	5925	Ulkoal. hoito ja kunn.pito	K2 to
	5930 Kiint.kunnossapito	5930	Kiint.kunnossapito	K2 to
	5935 Vuokraustoim. Tilaustyöt	5935	Vuokraustoim. Tilaustyöt	ja K7 Er
	5940 Kiinteistöjen hoito	5940	Kiinteistöjen hoito	K2 to
	5945 Kiinteistöjen vesi ja energia	5945	Kiinteistöjen vesi ja energia	
	5950 Jätehuolto	5950	Jätehuolto	
5960	Puhtaus			
	5960 Puhtaus	5960	Puhtaus	K2 to
5965	Arvaamattomat kulut			
	5965 Arvaamattomat kulut	5965	Vahingot	

5970	Purkukohteet			
5970	Purkukohteet			
5970	Purkukohteet			
600	Viher- ja metsäaluepalvelut			
6000	Viher- metsä- ja vesialueet			
6000	Hallinto, Viher- metsä- ja ves			
6000	Viher hallinto ja yhteiset kustannukset			
6010	Puistot			
6010	Puistot ja virkistysalueet			
6011	A2-luokan puistot			
6012	A3-luokan puistot			
6013	B-luokan puistot			
6014	Muu maisemanhoito			
6015	Uimarannat			
6016	Puistojen suunnittelu			
6017	Puistojen rakennuttaminen			
6020	Metsät ja vesialueet			
6020	Metsät hallinto ja yhteiset kustannukset			
6021	Talousmetsät			
6022	Taajamametsät			
6023	Palvelut ja monikäyttö			
610	Rakennusvalvonta			
610	Rakennusvalvonta ja jätehuolto			
6100	Rakennusvalvonta ja jätehuolto			
6100	Rakennusvalvonta ja jätehuolto			
6100	Rak.valv. hallinto ja yhteiset kustannukset			
6101	Rakennusvalvonnan luvat ja ilmoitukset			
6103	Jätehuoltopalvelut			
620	Pysäköinnin valvontapalvelut			
6200	Pysäköinnin valvontapalvelut			
6200	Pysäköinnin valvontapalvelut			
6200	Pysäköintipalvelut			
630	Rakennusvalvonnan projektit			
6300	Rakennusvalvonnan projektit			
6300	Rakennusvalvonnan projektit			
6300	Rakennusvalvonnan projektit			K4 Proj
640	Maaseutu- ja lomituspalvelut			
640	Maaseutupalvelut			
6400	Maaseutupalvelut			
6400	Maaseututoimi	6400	Maaseututoimen hallinto	
6410	Maaseutuelinkeinon kehittäminen	6410	Maaseutuelink. kehittäminen	
650	Lomituspalvelut			
6500	Lomituspalvelut			
6500	Lomituspalveluiden hallinto	6500	Lomituspalveluiden hallinto	
6510	Lomitustoimi	6510	Lomitustoimi	

Kaupunkiympäristölautakunta

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue tuottaa kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle vetovoimaisen elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnittelemalla, rakentamalla ja ylläpitämällä kiinteistöjä ja yhdyskuntateknisiä verkostoja sekä viher- ja virkistysalueita. Palvelualue tarjoaa tilaratkaisuja asiakkaille, edistää toimitilojen käytön tehokkuutta taloudellisesti sekä vastaa kiinteistöjen arvon säilymisestä. Maaseutu- ja lomitustoimen toiminta-alueena on maataloushallinnon ja maatalousyrittäjien lomituspalveluiden järjestäminen sekä maaseudun elinkeinotoiminnan kehittäminen seitsemän kunnan alueella.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen tulosalueet

- kaupunkikehitys (johtaminen & strategiset projektit, kaupunkisuunnittelupalvelut, maaomaisuuspalvelut ja vuokraus- ja käyttöpalvelut)
- kaupunkiympäristön elinkaari- ja tilapalvelut (infra-aluepalvelut, tilapalvelut ja viher- ja metsäaluepalvelut)
- rakennusvalvonta (rakennusvalvonta- ja jätehuolto- ja pysäköinnin valvontapalvelut)
- maaseutu- ja lomituspalvelut (maaseutupalvelut ja lomituspalvelut)

Palvelusuunnitelma

Kaupunkiympäristölautakunnan alainen palvelualue vastaa toimialansa viranomaistehtävistä, omistajahallintatehtävistä sekä palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

Palvelualueen tavoitteena on tuottaa kaavoitus- mittaus- ja kartastopalveluja sekä hankkia ja luovuttaa maata taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan alaisiin palveluihin kuuluvat yhdyskuntateknisten palveluiden ylläpito ja rakennuttaminen, joukkoliikenteen palveluiden organisointi, lentoaseman ylläpito, torien hallinnointi ja palveluiden järjestäminen sekä tilaratkaisut (rakentaminen, vuokraaminen, hankkiminen, myyminen ja purkamisen). Maaseutu ja lomituspalveluissa palvelullaan lähellä asiakasta ja tarjotaan toimivia sähköisiä palveluja. Palvelualue vastaa rakennusvalvonta- ja jätehuoltoviranomaisen sekä pysäköintipalveluiden tuottamisesta.

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupunkiympäristölautakunnan lupa- ja valvontajaosto.

OHJELMAKORTIT TA 2020

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Maatalousyrittäjien sijaisapu-lomitus / lomituspalvelupäällikkö	sijaisapu-lomitus päivät / vuosi

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ely:n uudessa urakassa ei ole tehostettuja talvipyöräilyreittejä. Kaupunki poistaa kustannuspaineista johtuen kokeilureitit tehostetusta kunnossapidosta.	0 kpl
	Kehitetään edellytyksiä joukkoliikenteen käytön lisäämiseksi. Paikallisliikennepalveluiden kilpailutuksessa 2020 asetetaan merkittävät vaatimukset ympäristöystävällisten polttoaineiden käytölle. / Kyytineuvo	Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). Ympäristöystävällisiä polttoaineita käyttäville autoille merkittävä osuus kilpailutuksen kalustovaatimuksissa
	Virkamatkat tehdään ensisijaisesti kaupungin omilla autoilla tai julkisilla liikennevälineillä.	Virka-autojen käytöasteen nosto 100

		%:iin. Polttoaineena käytetään pääsääntöisesti biokaasua.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien rakentaminen ja uusiminen asetuksen edellyttämälle tasolle /rakennusvalvonta	kpl / vuosi.
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Alue-urakoiden hiekanpoiston aloittamisen ajankohtaa täsmennetään olosuhteiden mukaisesti ja alleviivataan urakoitsijoiden toimenpideaikoja esim. hiekanpoiston 2 viikkoa. / Kunnossapitopäällikkö	Toteuttamisaika 14/vrk.
	Kaupunkikonsernin ja -yhtiöiden (omistus >50%) uudet autot hankitaan kotimaista ja päästötöntä energiaa käyttävinä (esim. biokaasu, sähkö). / Kaupunkikonserni; Hankintapalvelut ja kaupunkikonsernin yhtiöt	Pääpolttoaineina fossiilista Be/DI-käyttöisiä autoja ei enää hankita.

Painopiste: Elinvoimaisuus		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Maapolitiikka	Valmistellaan uusi maapoliittinen ohjelma. Nykyinen maapoliittinen ohjelma on jo kymmenen vuoden takaa ja vanhentunut. / Kaupungeodeetti	Maapoliittinen ohjelma valmistuu ja viedään valtuuston päätettäväksi vuoden 2020 aikana.
	Päivitetään valtuuston hyväksymät tontinluovutusperiaatteet. / Kaupungeodeetti	Tontinluovutusperiaatteet valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2020 aikana.
	Ennakoiva ja strategiaa tukeva raakamaan hankkiminen. / Kaupungeodeetti	Maahankinnat Satamalahden kehittämiseksi.
Matkailun edistäminen	Urpolan Luontokeskuksen (Saimaa Geopark Visitor Center) toimintaa kehitetään edelleen vuotuisilla näyttelyillä. Luontokeskuksesta rakennetaan paikallinen Saimaa Geopark -keskus, jossa ovat näkyvillä Geopark, luonto, matkailu ja luontokasvatus. / Palvelupäällikkö	Urpolan luontokeskuksen toiminnan tunnettuuden lisääntyminen ja kävijämäärän kasvu.
	Rakennetaan osaltamme Kaihun matkailualueen toiminnallisuutta.	Kävijämäärän kehittyminen.
	Huolehditaan vesimatkailun kasvun mahdollisuuksista mm retkisatamaverkoston ja opastausta parantamalla. / Saimaa Geopark	Kunnostettujen kohteiden määrä.
Resurssitehokkuus	Jättemateriaalien tehokkaampi hyödyntäminen. / Metsäsairila Oy	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sairilassa. Uusi vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2020.
	Biohajoavat jätteet (biojäte, vihermassa, jätevesiliete yms.) esikäsitellään biojalostamossa. Samalla ravinteiden kierrätys tehostuu. Liikennebiokaasun tuotanto alkaa. Lisätään liikennebiokaasun käyttöä omissa kilpailutettavissa kuljetuksissa. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Jätteen vastaanotto ja lajittelukeskuksen rakentaminen ja käyttöönotto Metsä-Sairilassa. Uusi vastaanotto käynnistyy alkuvuonna 2020. Hallin rakennustyöt nyt meneillään.
	Asumisen jäte hyödynnetään materiaalina tai energiana mahdollisimman tehokkaasti. Kehitetään materiaalin hyödyntämisen lähtökohtia. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Asumisen jätteen hyödyntäminen n 98%
	Ylijäämämaiden (sekä tiilen ja betonin esim. kaupungin lukuksat omat purkukohteet) jalostus hyötykäyttöön esim. kaupungin omat rakenteet, EcoSairilan rakentaminen. / Metsäsairila Oy, hankintayksikkö, palvelualue	Ylijäämämaiden jalostus aloitettu tiilen ja betonin osalta EcoSairilan katuun 2019. Maa-aineksia otetaan vastaan rajoitetusti 2020 alkaen.

Painopiste: Kaupungistuminen		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Saavutettavuus	Joukkoliikennepalveluita kehitetään asiakaslähtöisesti kaupunkiympäristön muutokset huomioiden. Selvitetään mahdollisuuksia saada hankerahoitusta, jonka myötä yli 65-vuotiaiden osapäiväisesti maksuton joukkoliikennekokeilu voitaisiin käynnistää. Palveluliikenteen kutsuohjausta kehitetään yhteistyössä Essoten kanssa. Joukkoliikenteen helppokäyttöisyyttä lisätään huomioiden mm. maksutavat, myyntikanavat, informaatiojärjestelmät, sekä viestintä ja markkinointi. / Kyytineuvo, logistiikkapäällikkö	Joukkoliikenteen matkamäärät (vrt. 2019 n. 1,1 milj. matkaa). Hankerahoituksen saaminen palveluiden kehittämiseen ja kokeiluihin. Uuden palvelukonseptin luominen palveluliikenteeseen. Joukkoliikenteen näkyvyyden ja profiilin nosto
Palvelujen digitalisointi	<ul style="list-style-type: none"> - Koulujen ilta- ja viikonloppukäyttö tilojen varaaminen Timmin kautta selkeämmäksi. Rantakylän koulun pilotointi antaa suuntaviivoja aluekoulusuunnitteluun. Laajennetaan mallia muidenkin koulujen piiriin mahdollisuuksien mukaan. - Palvelumuotoillaan kokonaisuuksia houkuttelevammaksi. Nykyisen prosessin tehostaminen nopean varaamisen mahdollistamiseksi. (ASTY/Palvelupäällikkö) - Tapahtumasivusto -verkkopalvelua (avattu 09/2019) kehitetään yhteistyössä monipuolisemmaksi. Aluevarausten ohjaaminen ja keskittäminen jatkuu. Sähköinen asiointi liitetään sivustolle tapahtumalupien osalta. (ASTY/Palvelupäällikkö) - Torivarausten helpottaminen ja nykyaikaistaminen verkkopalvelun kautta, kartoitetaan mahdollisuudet ja resurssit. (ASTY/Palvelupäällikkö) - Jätehuoltopalveluiden sähköisen viranomaisasiointipalvelu ja jäteviranomaisen rekisteriohjelma / jätehuoltoviranomainen - Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Mittari; varausasteen vertaaminen aiempaan (Timmi – raportit) Tavoite: Varausasteen nostaminen prosessien kehittämisen myötä. Lisäksi tavoitteena käyttäjien kulkeminen tiloissa turvallisesti ja helposti kulunhallinnan suunnittelun avulla. - Mittari: Asiakaskokemus ja palautteet, sivuston kävijämäärän seuraaminen -Tavoitteena aluevarausten prosessin selkeyttäminen sähköisen palvelun avulla. Tapahtumalupa-anomusten tavoitteellinen keskittäminen verkkoon. - Mittari: Asiakaskokemus ja palautteet Tavoitteena asiointin nykyaikaistaminen ja tehokkaampi palvelu
		Nykytilanteen kartointus
		Mukana kaupungin digitointihankkeessa

	Sähköinen maataloustukihaku / maaseutupäällikkö	Sähköisten hakemusten prosentuaalinen määrä vuositasolla. tavoite 95%
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Uusiutuvan energian (mm. kaukolämpö) hyödyntäminen uudiskohteissa / Tilapalvelut, kiinteistöjohtaja	Vuosittain toteutuneiden kohteiden määrä (1 kpl/vuosi).
	Uudiskohteissa huomioidaan energiantuotanto auringolla sekä älykäs energianhallinta. Olemassa olevissa kohteissa (koulut ja päiväkodit) laajennetaan aurinkoenergian käyttöä osana ympäristökasvatusta. / Tilapalvelut, kiinteistöjohtaja	Aurinkoenergian käytön määrän kasvaminen. Metsäsairilan jätekeskukselle valmistuu 150 kW aurinkosähkövoimala 2019.
	Pursialan lentotuhkan hyödyntäminen kiertotalouden prosesseissa Mikkelissä. / ESE Oy, Metsäsairila Oy	Tuhat jalostetaan omassa kaupungissa, mahdollisuus EcoSairilalle. Koetoiminta meneillään. Ensimmäiset tuotteet 2020 ke-sällä.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
EcoSairila -kehittämislusta	Metsäsairilankadun (ja pistokadut) rakentaminen vv. 2019 – 22/Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	Kokoojakatu valmis v. 2020 ja pistokadut valmiina 2022
	Alueelle haetaan investointeja ja tonttien luovutus on alkanut. / Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	2 kpl v. 2020
	Uusien yritysten lokalisointi EcoSairilaan. /Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	2 kpl v. 2020

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Asiakaspalveluprosessin tehostaminen: kaavoitus –tontin luovutus – rakennuslupa. Vuonna 2019 laaditun prosessikaavion esiin tuomien ”kipupisteiden” korjaaminen. (Kaupungeodeetti, mittaus, kaavoitus, rakennusvalvonta)	Kaupungilla on tarjottava eri käyttö-tarkoituksiin tontteja. Tehdään asiakastyytyväisyyskysely tontinvaraajille.
Työelämän tarpeista lähtevä koulutus	Täydennyskoulutusta on järjestetty työntekijän koulutustarpeen mukaisesti /maaseutupäällikkö ja lomituspalvelupäällikkö	1 päivä / työntekijä

TUNNUSLUVUT

Kaupungin omistamien rakennusten tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1425	1404	1425	1388	1386	1384
Ulosvuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt, 1000 htm ²	88	80	79	72	71	70
Rakennusten ylläpito						
Rakennusten kunnossapito €/m ³ /v	1,8	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Rakennusten ylläpito						
Kaukolämmön normitettu kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	39	40,0*	40	40	40	39
Sähkön kokonaiskulutus (kWh/r-m ³ /v)	18	20,0*	20	19	19	18
*sähkönkulutus kasvaa sähkölämmitteisten väistötilojen lisääntymisen vuoksi.						
Kulutukset on laskettu rakennuskuutiometriä kohti. Seurannassa oleva rakennustilavuus edustaa noin 66 prosenttia tilapalveluiden hallinnassa olevasta kokonaisrakennustilavuudesta.						

Tietojen tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Avustettavat yksityistiet, kpl	782	820	820	820	820	820
Perusparannetut yksityistiet, kpl	66	60	62	62	63	63
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	388	390	390	390	390	390
Rakennetut vesiosuuskuntien johtokilometrit tms.	0	5	0	0	0	0

Tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Maatilat yhteensä, kpl	1334	1334	1320	1320	1290	1290
Maatalouden tukihakemukset, kpl	5155	5900	5900	5100	5400	4900
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	11	26	26	25	24	24
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	17 637	18000	17000	29000	28000	27000
Kustannus euroa/lomituspäivä	206	212	212	212	212	212

SUORITETAULUKOT

Projektit		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Projektit yhteensä						
Menot	€	483 536	490 500	649 100	158 600	32,3 %
Tulot	€	-58 000	0		0	
Netto	€	425 536	490 500	649 100	158 600	32,3 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Satamalahti- projekti organisoidaan ja käynnistetään mm. maanhankinnalla ja PIMA-alueiden selvityksellä.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Lentoasema					Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
		TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Menot	€	530 861	551 440	515 900	-35 540	-6,4 %
Tulot	€	-1 200	-20 000	-20 000	0	0,0 %
Netto	€	529 661	531 440	495 900	-35 540	-6,7 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Joukkoliikenne					Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
		TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Waltti-liikenne						
Korttilaustusten lukumäärä	<i>kpl</i>	24 000	27 000	32 000	5 000	18,5 %
Menot	€	2 483 217	3 141 839	3 826 500	684 661	21,8 %
Tulot	€	-1 325 000	-1 327 000	-1 228 000	99 000	-7,5 %
Netto	€	1 158 217	1 814 839	2 598 500	783 661	43,2 %
Joukkoliikennepalvelut yhteensä						
Menot	€	2 530 853	3 192 424	3 972 800	780 376	24,4 %
Tulot	€	-1 326 000	-1 328 700	-1 228 100	100 600	-7,6 %
Netto	€	1 204 853	1 863 724	2 744 700	880 976	47,3 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Koululaisten maksuton Waltti-liikenne on kasvattanut matkustajamääriä huomattavasti. Lisävuoroja on avattu. Aiemmin tilausajona toteutettuja koulukuljetusreittejä on muutettu joukkoliikennereiteiksi, jolloin palvelun kustannuksia on siirtynyt sivistyksen palvelualueelta Kyytineuvon.

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Maaomaisuuspalvelut					Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
		TP 2018	TA 2019	TA 2020		
Maastotietopalvelut						
Kunnan maapinta-ala	<i>km²</i>	2 550	2 550	2 550	0	0,0 %
Menot	€	347 800	356 093	231 900	-124 193	-34,9 %
Tulot	€	-20 700	-20 700	-20 800	-100	0,5 %

Netto	€	327 100	335 393	211 100	-124 293	-37,1 %
Paikkatietopalvelut						
Ylläpidettävä alue	km ²	152	152	152	0	0,0 %
Menot	€	405 694	355 345	231 800	-123 545	-34,8 %
Tulot	€	-87 800	-87 800	-77 800	10 000	-11,4 %
Netto	€	317 894	267 545	154 000	-113 545	-42,4 %
Kiinteistöinsinööripalvelut						
Rekisteröidyt kiinteistöt	kpl	50	50	40	-10	-20,0 %
Menot	€	104 513	100 104	88 400	-11 704	-11,7 %
Tulot	€	-50 000	-50 000	-70 000	-20 000	40,0 %
Netto	€	54 513	50 104	18 400	-31 704	-63,3 %
Tonttipalvelut						
Operoidut kiinteistöt	kpl	200	200	160	-40	-20,0 %
Menot	€	156 013	158 273	592 200	433 927	274,2 %
Tulot	€	-2 919 000	-2 954 000	-3 124 000	-170 000	5,8 %
Netto	€	-2 762 987	-2 795 727	-2 531 800	263 927	-9,4 %
Maaomaisuuspalvelut yhteensä						
Menot	€	1 014 020	969 815	1 434 000	464 185	47,9 %
Tulot	€	-3 077 500	-3 112 500	-3 300 600	-188 100	6,0 %
Netto	€	-2 063 480	-2 142 685	-1 866 600	276 085	-12,9 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Kaupunkisuunnittelupalvelut		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Yleiskaavoitus						
Hyväksytyt kaavat	kpl	5	1	2	1	100,0 %
Hyväksytyt kaavat	ha	15 300	15 367	4 650	-10 717	-69,7 %
Menot	€	363 143	367 699	224 200	-143 499	-39,0 %
Tulot	€	0	0	0	0	
Netto	€	363 143	367 699	224 200	-143 499	-39,0 %
Paikkatietopalvelut						
Hyväksytyt kaavat	kpl	6	7	8	1	14,3 %
Hyväksytyt kaavat	ha	110	41	14	-27	-65,9 %
Menot	€	405 044	403 310	239 800	-163 510	-40,5 %
Tulot	€	0	0	0	0	
Netto	€	405 044	403 310	239 800	-163 510	-40,5 %
Kaavoituspalvelut yhteensä						
Menot	€	846 426	851 486	803 300	-48 186	-5,7 %

Tulot	€	0	0	-20 200	-20 200	
Netto	€	846 426	851 486	783 100	-68 386	-8,0 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Yleiskaavoituksessa keskitytään Ristiinan yleiskaavaan ja koko Mikkelin kaupungin alueen rantarakentamisen mitoituksen selvittämiseen ja sen kautta rantarakennusoikeuden lisäämiseen. Resursoidaan kohteet, jossa on vahva investointimahdollisuus kaupungin alueelle. Asemakaavoissa niputetaan yksityisten tahojen kaavamuutoshankkeita isommiksi kokonaisuuksiksi, jolla saadaan tehokkuutta. Hankkeet keskittyvät ydinkeskustaan, jossa tonttikoot ovat pieniä, mutta rakentamisen määrä suuri.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Rakennuttaminen		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Menot	€	209 180	213 145	170 700	-42 445	-19,9 %
Tulot	€	-42 000	-40 000	-50 000	-10 000	25,0 %
Netto	€	167 180	173 145	120 700	-52 445	-30,3 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Rakennuttamispalveluja ostetaan edelleen tarvittaessa palvelujen tuottajilta. Osallistutaan VT5 –yhteysvälin Mikkeli – Juva hankkeeseen.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Kunnallistekniikan suunnittelu, sis. Liikennesuunnittelun		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Menot	€	447 445	393 697	347 400	-46 297	-11,8 %
Tulot	€	-47 000	-47 000	-43 000	4 000	-8,5 %
Netto	€	400 445	346 697	304 400	-42 297	-12,2 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

ELY-keskus luovuttaa enenemissä määrin asemakaavakatuojen kunnossa- ja ylläpitoa kaupungille.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Satamat		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Menot	€	134 579	132 335	125 900	-6 435	-4,9 %
Tulot	€	-38 000	-38 000	-38 500	-500	1,3 %

Netto	€	96 579	94 335	87 400	-6 935	-7,4 %
-------	---	--------	--------	--------	--------	--------

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Liikenneväylät		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Rakenteelliset katualueen neliöt (koko katu- alue)	<i>m2</i>	5 164 202	5 227 587	5 341 412	113 825	2,2 %
Talvihoidossa olevat katuneliöt	<i>m2</i>	2 791 306	2 828 127	2 870 219		
Valaisimet	<i>kpl</i>	12 952	13 051	13 128	77	0,6 %
Ohjauslaitteet	<i>kpl</i>	27	27	27	0	0,0 %
Menot	€	5 795 116	5 818 848	5 639 600	-179 248	-3,1 %
Tulot	€	-171 400	-171 400	-258 400	-87 000	50,8 %
Netto	€	5 623 716	5 647 448	5 381 200	-266 248	-4,7 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Kevyenliikenteen talvikunnossapidon tason noston kokeilua ei voida jatkaa.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Ympäristövastuut		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Menot	€	452 815	556 870	476 600	-80 270	-14,4 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Viheralueet		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Puistojen hoito ja ylläpito	<i>m2</i>	1 119 641	1 137 206	1 179 137	41 931	3,7 %
2. hoitoluokan puistot	<i>m2</i>	326 566	325 285	352 729	27 444	8,4 %
3. hoitoluokan puistot	<i>m2</i>	793 075	811 921	826 408	14 487	1,8 %

Menot	€	1 119 551	1 111 876	1 413 195	301 319	27,1 %
Tulot	€	-10 000	-10 000	-36 000	-26 000	260,0 %
Netto	€	1 109 551	1 101 876	1 377 195	275 319	25,0 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Metsät ja vesialueet		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Talousmetsät	ha	5 112	5 112	5 112	0	0,0 %
Menot	€	194 583	199 431	127 800	-71 631	-35,9 %
Tulot	€	-991 000	-991 000	-1 036 000	-45 000	4,5 %
Netto	€	-796 417	-791 569	-908 200	-116 631	14,7 %
Taajamametsät	ha	1 647	1 647	1 647	0	0,0 %
Menot	€	312 934	276 220	191 400	-84 820	-30,7 %
Tulot	€	-105 000	-155 000	-185 000	-30 000	19,4 %
Netto	€	207 934	121 220	6 400	-114 820	-94,7 %
Palvelut ja monikäyttö						
Menot	€	104 722	127 202	97 300	-29 902	-23,5 %
Tulot	€	-33 000	-35 000	-23 600	11 400	-32,6 %
Netto	€	71 722	92 202	73 700	-18 502	-20,1 %
Metsät ja vesialueet yhteensä						
Metsät	ha	6 759	6 759	6 759	0	0,0 %
Menot	€	612 239	602 853	580 100	-22 753	-3,8 %
Tulot	€	-1 129 000	-1 181 000	-1 244 600	-63 600	5,4 %
Netto	€	-516 761	-578 147	-664 500	-86 353	14,9 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Rakennusvalvonta		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Jätehuolto						
Menot	€	96 464	109 972	119 668	9 696	8,8 %
Tulot	€	-96 464	-109 972	-109 905	67	-0,1 %
Netto	€	0	0	9 763	9 763	
Rakennusvalvonta yhteensä						

Luvat	<i>kpl</i>	720	670	650	-20	-3,0 %
Katselmukset	<i>kpl</i>	1 250	1 120	1 100	-20	-1,8 %
Menot	€	1 031 095	982 445	978 192	-4 253	-0,4 %
Tulot	€	-900 164	-923 672	-829 400	94 272	-10,2 %
Netto	€	130 931	58 773	148 792	90 019	153,2 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Rakennusvalvonnan tulosalueelle on siirtynyt poikkeamispäätösten kustannukset sekä niistä saatavat tulot. Lupamäärissä ei poikkeamispäätöksiä.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Pysäköintipalvelut		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Pysäköintivirhemaksut	<i>kpl</i>	10 000	9 000	8 500	-500	-5,6 %
Pysäköintivirhemaksutulot	€	450 000	450 000	470 000	20 000	4,4 %
Menot	€	280 528	278 975	247 300	-31 675	-11,4 %
Tulot	€	-677 040	-677 540	-700 400	-22 860	3,4 %
Netto	€	-396 512	-398 565	-453 100	-54 535	13,7 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Toiminnallisuudessa ei olennaisia muutoksia. Organsioituu uudestaan.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

Kiinteistöveroprojekti		TP 2018	TA 2019	TA 2020	Muutos 2020- 2019	Muutos % 2020- 2019
Menot	€	132 848	133 066	121 100	-11 966	-9,0 %
Tulot	€	0	0	0	0	
Netto	€	132 848	133 066	121 100	-11 966	-9,0 %

Keskeiset muutokset toiminnassa

Ei oleellisia muutoksia.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Huom! TP 2018 ja TA2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia TA2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi.

MÄÄRÄRAHAESITYS

Talousarvioraami (1 000 €) on lautakuntatasolla sitova valmistelupohja. Kaupunginhallitus on käsitellyt talousarvioraamin ja talousarvion laadintaohjeen 20.8.2019 § 324.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen raami (1 000 euroa):

Tulot	42 464 euroa
Kulut	43 225 euroa
Tkate	-761 euroa

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen talousarvioesitys (1 000 euroa):

Tulot	42 000 euroa
Kulut	42 760 euroa
Tkate	-760 euroa

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA, TALOUSARVIOESITYS		€
2020		
TOIMINTAKATE		-760 600
TOIMINTATUOTOT		41 999 500
Myyntituotot		5 634 900
Maksutuotot		1 531 800
Tuet ja avustukset		505 400
Vuokratuotot		33 372 500
Muut toimintatuotot		570 900
Valmistus omaan käyttöön		384 000
Valmistus omaan käyttöön		384 000
TOIMINTAKULUT		42 760 100
Henkilöstökulut		8 334 500
Palkat ja palkkiot		6 113 000
Eläkekulut		1 998 800
Muut henkilösivukulut		222 700
Palvelujen ostot		21 647 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		6 799 800
Avustukset		1 513 800
Muut toimintakulut		4 464 700
Vuokrat		4 363 300
Muut toimintakulut		101 400

TULOSALUE	TULOT	MENOT	T-KATE
Lautakunta, lupa- ja valvontajaosto		63 600	-63 600

Kaupunkikehitys	34 815 700	13 428 200	21 387 500
Kaupunkiympäristön elinkaaripalvelut	1 930 500	24 001 900	-22 071 400
Rakennusvalvonta	1 639 700	1 466 300	173 400
Maaseutu- ja lomituspalvelut	3 613 600	3 800 100	-186 500
YHTEENSÄ	41 999 500	42 760 100	-760 600

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen henkilöstösuunnitelma

1. Henkilöstötärpeeseen vaikuttavat muutokset vuosina 2020-22

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos

Voimakas kaupungistuminen, palvelualueen maantieteellisesti laaja toimintakenttä sekä laaja asiakaspinta vaikuttavat palvelualueen tehtävien organisoitumiseen. Yhteiskunnan määrittämät raja-arvot ovat yhä tiukempia liittyen esimerkiksi veden ja ilman laatuun, meluun ja terveyteen.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus siirtää suunnittelua kohti suurempia aluekokonaisuuksia, joiden avulla varsinaiselle rakentamiselle saadaan enemmän joustoa. Ennakkosuunnitteluun ja kaupungin tukeen mm. investoijille joudutaan panostamaan entistä enemmän ja sitä kautta suunnittelukohteiden koko ja työmäärä kasvaa.

Alalla toimijat ikääntyvät ja eläköityvät. Uutta ja koulutettua henkilöresurssia alalle syntyy hitaasti. Henkilöstöresursseista kilpaileminen alalla on kovaa.

Palvelualueen henkilöstön resursointiin vaikuttavat laaja-alainen maantieteellinen kenttä ja monipuolinen asiantuntijuuden tarve.

Kaupunkiorganisaatiossa on käynnissä ns. tavoiteorganisaation suunnittelu, jolla tähdätään vuoden 2022 alkavan organisaation käynnistymiseen tiedossa olevan kunnan talouden kantokyvyn mukaiseen henkilöstöön. Jokaisen rekrytinnin kohdalla tarkastelu lähtee aina tavoiteorganisaation tulevaisuuden, prosessien ja asiakaspalvelun tarpeesta.

Kaupungin tavoiteorganisaatio ja palvelualueen osuus tavoiteorganisaatiosta organisoituu omassa prosessi ja päätöksenteossa syksyn 2019 aikana.

Palvelualueella on viranomaistehtäviä, joiden hoitamista ei voida ulkoistaa.

Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Ostopalvelua käytetään resurssi- ja osaamisentarpeen tasaamiseen. Omia resursseja tarvitaan ostopalveluiden toteuttaman työn tilaamiseen, sekä ohjaamiseen. Oman toiminnan ja palveluiden rajapinnan kohtaa tarkastellaan säännöllisesti.

2. Henkilöstöresurssisuunnitelma

Vakituisessa työsuhteessa olevien henkilöiden määrä laskee vuosina 2020-22.

Määräaikaisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2020-22

Määräaikaisen henkilöstön käyttö on suhteellisen vähäistä, poikkeuksen aiheuttaa projektiluontoiset tehtävät.

Keskeisiä määräaikaisia työtehtäviä ovat aluekoulujen projektipäällikkö, energiainsinööri, kesäkuukausien aikainen rakennusvalvoja, Urpolan uontokeskuksen vetäjä sekä kiinteistöverokannan päivittämisen resurssit.

2.3. Eläkepoistuma ja sen hyödyntäminen

Palvelualueelta (sis. Vesiliikelaitoksen) alimman tai henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa 30 henkilöä vuosien 2020-22 aikana.

2.3. Työkykytavoite

Henkilöstön työkykyä ja työhyvinvointia tuetaan mm. osaamisen ylläpitämisellä ja kehittämisellä, työergonomialla, kehityskeskusteluilla, tapaturmien ennaltaehkäisyllä työsuojelun keinoin, ajantasaisilla tehtävänkuvilla, kehityskeskusteluiden kautta, työhyvinvointikyselyiden tulosten kautta, perehdytyksellä, ohjauksella ja opastamisella

Jos työkyvyn todetaan heikentyneen, hyödynnetään varhaisen välittämisen mallia työkykyä tukevilla toimilla.

3. Henkilöstömenojen kehitys

Tavoiteorganisaatio ja sen muodostaminen linjaavat suuresti henkilöstömenojen kehitystä. Matkakustannuksia pyritään pienentämään kaupungin yhteiskäyttöautoja hyödyntämällä. Sairauspoissaoloihin pyritään vaikuttamaan.

4. Osaamisen kehittäminen ja koulutussuunnitelma

Toimintaympäristön ja tavoiteorganisaation muutokset aiheuttavat suurimman kehittymisen tarpeen. Palvelualueella käydään kehityskeskustelut, jonka yhteydessä laaditaan henkilökohtainen koulutus- ja kehityssuunnitelma.

Palvelualueen koulutuksesta henkilötasolla päätetään arjessa esimiestyönä talousarvion puitteissa.

INVESTOINTIESITYS 2020 JA TALOUSSUUNNITTELUVUODET 2021-2024	Hankkeen suuruusluokka	TOT. 2019	TA2020		TS2021		TS2022		TS2023		Invest. Yhteensä 2020-23
		(arvio) menot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
KAUPUNKI											
KIINTEÄ OMAISUUS											
Maa- ja vesialueet											
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT				2000	2000		2000		2000		8000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT			-250		-1000		-1000		-1000		-3250
Rakennusten myynti (voiton kirjaus)				75	75		75		75		300
RAKENNUKSET											
Rakennusten osto											
Rakennusten myynti											
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT											
Liikelaitokset											
Otavan opisto											
Asuntolan 4. krs peruskorjaus	-350	-50			-300						-300
Päiväkodit											
Tikanpellon päiväkotiki											
Korvaava uudisrakennus, vuokraus *	-4500		-100		-150						-250
Kalustus (varhaiskasvatus)	-100				-100						-100
Kattilansillan päiväkotiki (korvaa Suksimäen päiväkodin) *											
Korvaava uudisrakennus, vuokraus *	-4150		-50								-50
Kalustus (varhaiskasvatus)	-100		-75								-75
Rantakylän alueen uusi päiväkotiki *											
Korvaava uudisrakennus, oma tase *	-5000		-3500		-1500						-5000
Kalustus (varhaiskasvatus)	-100				-100						-100
Lähemäkitalon päiväkotiki, piha	-100						-100				-100
Röllin päiväkotiki, julkisivut	-200								-200		-200
Anttolan Norpanhovin päiväkodin korjaustyöt	-250		-250								-250
Koulut											
Eteläinen aluekoulu (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola) *											
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-27500		-3000		-16000		-8500				-27500
Korvaava kaukalon uudistaminen	-400		-300				-400				-700
Kalustus (sivistystoimi)	-1000						-900		-100		-1000
Itäinen aluekoulu (alakoulu, 500 opp., Peitsarin koulun tontti) *											
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-16500		-300		-3000		-11000		-2200		-16500
Kalustus (sivistystoimi)	-500								-500		-500
Rantakylän koulu, kivikoulu (kellarikerros)											
Kalevankankaan koulu, ilmanvaihdon saneeraus	-800				-800						-800
Päämajakoulun muutokset Rouhialan koulua varten *	-200						-100		-100		-200
Suomenniemen koulun osittainen muutostyö päiväkodiksi *	-250				-250						-250
Kulttuuri											
Sodan ja rauhan keskus Muisti, saneeraus	-3000	-300	-2600								-2600
Päämajatalon vesikatkon uusiminen	-500	-500	-100								-100
Mikaelin kunnostus	-4600		-50		-100		-100		-100		-350
Teatteri											
Peruskorjaus	-5000										
Laajennusosa (iso näyttämö)	-12000										
Graniittitalo peruskorjaus	-7000										
Pääkirjaston peruskorjaus	-3100						-100		-3000		-3100

	Hankkeen suuruusluokka	TOT. 2019	TA2020		TS2021		TS2022		TS2023		Invest. Yhteensä 2020-23
		(arvio) menot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
Nuorisio											
Kattilansillan nuorisotalo											
Alapohjan korjaus	-250				-250						-250
Liikunta											
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, TULOT											
Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen, MENOT	-3700		-2400		-1300						-3700
Hänninkentän huoltorakennus TULOT											
Hänninkentän huoltorakennus MENOT	-3000				-2000		-1000				-3000
Rantakylän tekonurmi, TULOT											
Rantakylän tekonurmi, MENOT	-400										
Rantakeitaan uimahallin uudistaminen, laajennus	-1500										
Yleisurheilukentän kunnostus, Haukivuori	-100										
Urheilupuisto, jalkapallo- ja tenniskenttien uudistaminen	-400										
Pesäpallotekonurmi, Kalevankankaan vanhan koulun alue	-200										
Julkiset rakennukset											
Kaupungintalo											
Peruskorjaus	-6000										
Henkilöhissi	-200	-100	-100								-100
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus			-250		-250		-250		-250		-1000
Vesikatko	-500		-500								-500
Muut sisätyöt (4. krs)	-500		-250		-250						-500
Naisvuoren tornin kunnostus	-600										
Sotakoulu, Ristiina (hankkeen lv ja omavastuu)			-300	150	-50		-50		-50		-300
Jalkaväkimuseon vesikatko					-200						
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt											
Koulu- ja esiopetus			-150		-200		-200		-200		-750
Liikuntapalvelut			-50		-100		-100		-100		-350
Julkiset rakennukset			-100		-200		-100		-100		-500
Sote kiinteistöt			-100		-200		-200		-200		-700
Rakennusten suunnittelumääräraha			-50		-50		-50		-50		-200
Energialoudelliset investoinnit, TULOT				40		40		40		40	160
Energialoudelliset investoinnit, MENOT			-150		-150		-150		-150		-600
Muut pitkävaikutteiset menot											
Kiinteät rakenteet											
Strateginen kehittämisalustat											
Satamalahden kehittäminen			-300		-1000		-3000		-2000		-6300
Ecosairila (tontin tasaus, tonttikadut)			-1000		-1000		-500		-500		-3000
Kalevankankaan alue		-300	-300		-300		-100				-700
Ruutukaava- ja keskustan kehittäminen		-100	-50		-1000		-1000		-100		-2150
Liikenneverkkoratkaisut											
Vt5 yhteysväli Mli Juva, Liikennevirasto, kaupungin osuus	-6500	-3000	-1200								-1200
Vt13 Karikon turboliittymä, ELY, kaupungin osuus	-4000	-300	-2000								-2000
Kevyenliikenteen yhteys, Suomenniemen keskusta Kauriansalmi, kaupungin osuus											
Kadut											
Mannerheimintie, joukkoliikennekatu		-50	-100								-100
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)		-1000	-1000		-1000		-2000		-2000		-6000

	Hankkeen suuruusluokka	TOT. 2019 (arvio)	TA2020		TS2021		TS2022		TS2023		Invest. Yhteensä 2020-23
		menot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
Kadut **		-1300	-600		-1000		-2000		-2000		-5600
Liikenneturvallisuus											
Katuojen saneeraus											
Kevyttiikenne											
Alueiden viihteisty											
Suunnitteluhankkeet											
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen											
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen **			-150		-250		-250		-250		-900
Savilahden rannan yhtenäinen kevytvyäjä			-200		-300		-100		-100		-700
Lentoasema			-50		-50		-50		-50		-200
Katuvalojen saneeraus (ohjausyksikkö)	-150		-150		-150		-150		-150		-600
Puistot ja leikkipaikat **		-200	-150		-200		-200		-200		-750
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco status)			-75		-75		-50		-50		-250
Kaihun matkailualueen kehittäminen		-100	-75		-75		-75		-75		-300
Vesistö											
Hulevesiohjelma **		-400	-150		-200		-200		-200		-750
Laihalammen kunnostus	-250								-250		-250
Pökkäänlahden koti- ja vierassatama, Ristiina	-250								-250		-250
Satamien kunnostus **	-300		-30		-50		-50		-50		-180
Liikkuminen											
Uimarantojen kunnostukset			-40	-20	-40		-40		-40		-140
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **				-100	-125		-125		-125		-475
Korvaavat luistelukentät, Laajalampi	-100				-100						-100
Lähiliikuntapaikka, Urheilupuisto Padel	-150								-150		-150
Kalevankankaan kuntoportaat	-60				-60						-60
Kalevankankaan lumi- ja rullasuksirata, TULOT											
Kalevankankaan lumi- ja rullasuksirata, MENOT	-250								-250		-250
Latureitin jatko ja valaistus, Ristiina	-150								-150		-150
IRTAIN OMAISUUS											
Maaseudun nopeat tietoliikennetyhteydet, TULOT											
Maaseudun nopeat tietoliikennetyhteydet, MENOT (avustus)			-200		-200		-200		-200		-800
Koneet ja kalusto											
Hallinnon palvelualue											
Ruoka- ja puhtaustalot			-50		-75		-75		-75		-275
Sivistyksen palvelualue											
Kasvatus- ja opetuslautakunta			-175		-250		-250		-250		-925
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta			-175		-250		-250		-250		-925
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue			-75		-100		-100		-100		-375
ARVOPAPERIT JA OSUUDET											
Osakkeet ja osuudet											
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadium Oy vuoteen 2030			-200		-200		-200		-200		-800
Osakkeiden hankinta, perustettavan EcoSairila Oy:n nimiin			-180								-180
Osakkeiden hankinta, Sansia Oy			-2								-2
INVESTOINNIT YHTEENSÄ				2265		2115		2115		2115	8610
TULOT											
MENOT			-24732		-36550		-35265		-18315		-114862
NETTOINVESTOINTI			-22467		-34435		-33150		-16200		-106252

	Hankkeen suuruusluokka	TOT. 2019 (arvio) menot	TA2020		TA2021		TA2022		TA2023		Invest. Yhteensä 2020-23
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
TASEYKSIKÖT JA LIIKELAITOKSET											
ETELÄ-SAVON PELASTUSLAITOS											
TULOT			200		76		76		76		428
MENOT			-1346		-1220		-1220		-1220		-5006
NETTOINVESTOINTI			-1146		-1144		-1144		-1144		-4578
LIIKELAITOS OTAVIA											
TULOT											
MENOT			-15		-15		-15		-15		-60
NETTOINVESTOINTI											
VESILIIKELAITOS											
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit											
TULOT											
MENOT			-750		-710		-690		-690		-2840
Laiteinvestoinnit											
Puhdistamot			-250		-310		-370		-370		-1300
Verkostot			-1300		-1580		-1740		-1740		-6360
NETTOINVESTOINTI											
Metsäsairilan puhdistamo											
TULOT											
MENOT	-58000		-18000								-18000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ											
TULOT			200		76		76		76		428
MENOT			-22807		-4979		-5179		-5179		-38144
NETTOINVESTOINTI			-22607		-4903		-5103		-5103		-37716

	TA2020		TS2021		TS2022		TS2023		Invest. Yhteensä
	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ									
(ilman Metsä-Sairilan puhdistamo)									
TULOT		2465							2465
MENOT	-29539								-29539
NETTOINVESTOINTI	-27074								-27074
Poistotaso n. 20 milj euroa									
INVESTOINNIT YHTEENSÄ									
(sis. Metsä-Sairilan puhdistamon)									
TULOT		2465		2191		2191		2191	9038
MENOT	-47539		-41529		-40444		-23494		-153006
NETTOINVESTOINTI	-45074		-39338		-38253		-21303		-143968
Poistotaso									

- * Kaupunkirakenneselvitys (kaupunginvaltuusto 18.6.2018 § 71). Ennen hankkeiden toteuttamisen aloittamista tehdään erillinen hankekohtainen päätös.
- ** työohjelma vahvistetaan käyttöaloussuunnitelmassa
- *** E-S Pelastuslaitoksen